

38

A Járáság

ESZÉCHÉNY
KÖNYV-
KÖZÖSSÉG

32

Kállay Tamásné, Farkas Anci.

Janka műterem felvétele.

Ára 10 korona.

Ingyen
fotoárjegyzék!
éiss-szemívegek

CHMURA

IV., Ferenciek-tere 2

MATYÓK A. okl. mérnök
Építővállalat — Országos
Közvetítő-Vállalat
Budapest, IX., Lónyai-u. 45.
Telefon: József 22-99.

Legregibb keresztény
Szabászati tanintézet
urihölgyek részére
B.-né Paller Amália
Calvin-tér 8.

Tapéták gobelin, selyem, brokát dus választékban a legolcsóbban
Erzsébet-tér 13. Neustadt Ferencz.

LIBÁL és MAZÁCS látszer-, tanszer- és mechanikai játék-árak raktára
BUDAPEST, IV., Duna-utca 6. szám. (Klotild-palota)

G **ULYÁS PÁL**
főúri cipész
Budapest, IV., Kaplony-u. 3.

Ófensége Lujza
főhercegnő udvari
szállítója

Megnyílt
a
SÓSFÜRDŐ

(Budapest-Kelenföld)

Elsőrangú szobák. Nagyszerű étterem.
Cigányzene délután 5-től éjjel 12-ig.

Telefon: József 81-75.

Most jelent meg és minden könyvkereskedésben és könyvárusító helyen kapható:

A Balatoni Évkönyv 1921.

Szerkeszti: dr. báró Wlassics Tibor min. osztálytanácsos, a Balatoni Társaság elnöke.

Dr. Cholnoky Jenő egyet. ny. r.-tanár, a M. Tud. Akadémia tagja, a Magy. Földr. Társaság elnöke, másodelnök.

Dr. Sebestyén Gyula m. nemz. muzeumi igazgató, a M. Tud. Akadémia és Kisfaludy Társaság tagja, másodelnök.

Hirdetéseket csakis előkelő cégektől felvesz

A TÁRSASÁG kiadóhivatala

Budapest, IV. ker., Múzeum-körut 1. szám
(IV. emelet.)

„A Társaság“ kiadásában megjelent

AZ ORSZÁGOS KASZINÓ BRIDGE-SZABÁLYAI

Összeállította: Kósch Elemér

Kapható minden kaszinóban, könyvkereskedésben és
„A Társaság“ kiadóhivatalában.

Ára 50 korona.

SZÉPIRODALMI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP

Alapította Dr. DOBAY ISTVÁN.

Előfizetési ár: Negyedévre K 100.—, egyes szám K 10.—, pályaudvaron és Bécsben K 12.—

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, IV., Múzeum-körút 1. IV. em. Telefon: József 55—40. Hivatalos órák 10—1-ig.

Versek.

ÁLMODOZÁS.

Álmaimban újra látlak
Kicsi falum határa,
Álmaimban ráborulok
Apám-anyám vállára.
Álmaimban körüljárom
Zöld repkényes házamat,
Megpihenek, meggyógyulok
Árnyas, hűvös lomb alatt.

Nékem zöldül minden fűszál,
Nékem dalol pacsirta,
Nékem szól a kicsi templom
Imádságos harangja.
Álmaimban megszedem a
Rózsakertünk virágját . . .
. . . Pusztulj innen darázs, dongó,
Én szívom az illatát!

Álmaimban ott hallgatom:
„Isten áldd meg a magyart . . .“
Te vagy, te vagy hitem, vágyam,
Bűvös, bájos gondolat! . . .
És ha rám tör minden ármány,
Legszebb álmodom nem adom,
Tudja az egy örök Isten:
Nem hiába álmodom!!

KERESZT ALATT.

Óh hányszor mondtam: Nem bírom tovább,
Legyen feledve szégyen, gond, nyomor;
Legyen feledve minden szenvedés,
A perc enyém és bora pezsgve forr.

A lét mosolyog és vágyam élni kész,
Lelkembe szívni fényt és örömet;
Kacagni vígan, — s diadalmasan
Kitárni karom: jövel élvezet!

Kacagnak mások . . . miért sírjak én . . . ?
Az öröm virul . . . mért nem az enyém . . . ?
Miért markol tüskébe két kezem,
Amíg a lét rózsát is nyújt felém? . . .

. . . Óh hányszor mondtam: Nem viszem tovább,
Vérem fakad a zord kereszt nyomán,
És mégis . . . mindig újra felveszem,
S viszem tovább . . . Éretted, szent Hazám!

PAPP-VÁRY ELEMÉRNE.

Reiman

V., Gizella-ter 3

Auto

KOSZTELITZ KÁLMÁN

Parfum és

kozmetika

Budapest, V., Dorottya-utca 12.

különlegességei

A Maros mellől . . .

Irta Nyáry Andor.

Az egész Marostorda megyében nem volt két olyan ló, mint az!

Mikor a mindenesgyerek befogta őket a csillogó hámba, aztán megállt velök a ház előtt, a két pompás állat horkanva várta az indulást. A gazda kézbe fogta a keményszáru gyeplőt, a lovak rezgő táncot jártak s az ostorsuhintásra megindultak rátartós riszálással, mint a sokszoknyás menyecske, aki tudja magáról, hogy ő szép. Aztán nekiiramodtak, karcsu lábuk alig érintette a földet. A marostordaiak megfordultak, úgy néztek a lovak után.

Dömötör Gáspár csillogó szemekkel hajtott.

Nem adta volna a két lovat a főispán négyezerholdas pusztájáért sem. De még az egész viláért sem. Csikókoruktól nevelte őket, maga törte hámba akaratos derekukat, maga hajtotta könnyű paradéra, ha szívét megszállta az uriság vágya.

Mert Dömötör Gáspár azon a szép két lovon akarta röpiteni lakodalmi esküvőre a Dömötör-ház fehér virágszálát, a tizennyolc tavaszban rózsává feslett szépséges Dömötör Máriát.

Már a piros pántlikákat is megvette, már sallangos bokrétába is szedte . . . A lovak szügye csupa pántlika lesz!

Ezen aztán eltűnődött Dömötör Gáspár sokszor órák hosszáig; meg se mozdult, csak a szájaszéle járt, mint a karikázó halnak, amint pipájából öntudatlan élvezettel eregette a kékesbodros pipafüstöt.

— Az lesz aztán a lakodalmas menet! — dörögte maga elé, — átadom nekik a földet, a házat, a gazdaságot. Én magam meg úgy éldegélek közöttük, mind az öreg király, ha már nagyon-nagyon elöregedett.

Dömötör Gáspár napsütötte arcára ráragyogott a mosoly, keserü szívében édes örömmök kerge-töztek. Tágra kerekedett szemével belemereedt a föld porába, ahol apró hangyák cipeltek nehéz élelmeket.

Dömötör Gáspár nézte a cipekedő hangyákat és egyszerre csak ott, ahol legjobban sűrögtek-forogtak, tarka képet látott . . . Az udvaron sátrak álltak. Vidám vőfélyek bolondos tréfával párolgó ételeket hoztak, aztán letették az asztalra a fehér ruhás menyasszony, Mária elé . . . aztán muzsikát hallott Dömötör, lágy ütemű, csendes muzsikát, mintha táncra kapott volna a cigány . . .

A keleti hegyek felől éles trombitaszóval hөmpölygött a megszálló oláh sereg.

Mária egész testében összeremegett és ijedt szemait apjára emelte:

— Édesapám, én félek!

— Mitől félsz leányom?

— Az oláh katonák házról-házra járnak . . .

Szava hirtelen elcsuklott és megborzongott.

Dömötör Gáspár felkelt az asztal mellől, mosolyogva akarta elüzni leánya félelmét, de amint Máriára tekintett, szive megdobbant, agyveleje zugott és vad rémület fogta el erős, hatalmas testét.

A reszkető leány szégyenlősen állott előtte.

Dömötör Gáspár tágra nyílt szemekkel nézte leányát, beszélni akart, de nem tudott; valami láthatatlan vasmarok összeszorította a torkát. Halántékán az erek vastagon lüktettek, alig birt megállani a lábán.

Csak most vette észre, hogy Mária milyen szép, milyen kicsi a keze, milyen nefelejtéskék az a két szép nagy szeme!

Rettenetes sejtés markolt a szívébe, hogy az egész lelke belérendült. Megértette leánya félelmét.

— Ne félj leányom! — akadozott halkán, majd mindig erősebb lett a hangja. — Nem köll félned! . . . Itt vagyok én! . . . Dömötör Gáspár . . . Az apád!

A szavaiban rettenetes elhatározás égett, megragadta a remegő leányt és a keblére rántotta. Aztán mind a két karjával átölelte, mintha páncéllal akarta volna körülvédeni.

Mária odasimult apja keblére és megnyugodva pihégett, mint a vércsekergette kis madár, ha üldözője elől menedéket talált.

— — — — —
Az oláh hadnagy négy szuronyos katona kíséretében belépett a kapun:

— Hol van a gazda?

Dömötör Gáspár a hadnagy elé állt:

— Én vagyok a gazda.

A hadnagy szurósan végignézte Dömötört.

— Mid van?

Dömötör szembenézett a hadnaggal:

— Ami fölőselegem volt, azt odaadtam a hazámnak. Amim megmaradt, az magamnak köll. Semmim sincs.

A hadnagy föl kacagott:

— Kemény fából vagy faragva, paraszt!

Dömötör szeme megvillant:

— Csak olyanból, amilyenből a jó Isten teremtett.

— Szóval nincs semmid?

— Nincs.

A hadnagy intett a szuronyos katonáknak:

— Kutassátok át a házat!

Dömötör a katonák elé lépett:

— Ez a porta az enyém! . . . Itt én parancsolok!

A katonák nevettek.

A lárma kinyílt a pitvarajtó és Mária félnék arccal a tornácra lépett. Amint a szuronyos katonát megpillantotta, felsikoltott.

Dömötör mint villám kapta tekintetét Máriára és rákiáltott:

— Menj be! . . .

VEREBES KÁROLY
műbutorok stilszerűen készítve
IV., Váci-utca 11/B. Telefon: 140-23.

GELLÉRT-SZÁLLÓ PARK-TERRASZÁN
Fedett helyiségek. Kávéház és étterem. délután 5 órától katonazene.
FRENREISZ ISTVÁN. DUNAI TERRASZÁN Kőcse Antal és fiai hangversenyeknek.

koltai Tóth Loránt és Beniczky Mártha esküvője
Sajószögeden: A násznép.

A hadnagy összeráncolta szemöldökét és úgy nézte a leányt.

Mária beoldalgott a konyhába.

Ezalatt az egyik oláh kivezette az istállóból a két lovat:

— Hadnagy ur, két ló!

A hadnagy előre mutatott:

— Vidd!

Dömötör Gáspár a lovak láttára felordított s a kötőféket kiragadta a katona kezéből:

— Ereszd el azokat a lovakat!

A hadnagy közbelépett:

— A lovak a román államé!

Dömötör elsápadt:

— Én magyar vagyok! A román állam szerezzen magának lovakat a maga népétől. Semmi közöm a román államhoz!

Még ki se mondta az utolsó szót, három oláh katona megragadta. Mielőtt védekezhetett volna, bilincset vertek a kezére s a kézben tartott szuronycsukák között Dömötör Gáspár vérbenforgó szemekkel megindult a szalmával telehullott kocsi-
uton.

És Dömötör Gáspárra huszonöt botot vágtak a röhögő oláh katonák. Az oláh parancsnok kezébe nyomott egy irást:

— Huszonnégy óra alatt el kell hagynod Nagyrománia területét.

Rákiáltott a lehajtott fejjel álló magyarra:

— Megértetted?

Dömötör nem szólt, bólintott.

Aztán kitántorgott az utcára és ezer sebre sebzett lélekkel, lassan, vontatottan megindult a háza felé, mintha nem is ember volna, csak gép, egy nyomorult gép, amelynek lejárt a rugója.

— Gazduram! — kiáltott a mindenesgyerek, amikor Dömötör betámolygott a kapun. — Gazduram, gyűjjön hamar. A Mária! . . .

Brachfeld F. Uri ing és divatujdonságok. Uri ruházat mérték szerint. Női és férfi kész felöltők. Budapest, V., Dorottya-u. 1 (Gizella-tér sarkán).

Gépember Dömötör a Mária névre felkapta a fejét. Unott, lélektelen szemei megvillantak, összeroppant nemtörődömségébe visszazökkent az életerő. Még van, ami az életet tartsa benne!

Megragadta a mindenesgyerek karját:

— Hol van Mária?

A mindenes nem szólt, vezette Dömötört a konyha felé.

Dömötör belépett a konyhába, onnét a szobába . . . Visszadöbbsent.

Mária a szoba földjén feküdt feszesen, hideg me-revséggel.

Dömötör Gáspár feljajdult.

— Mária! — lassan odament a leányhoz; sokáig nézte, aztán bus, szivettépő hangon megszólalt:

— Ki ölte meg?

A mindenes összeborzadt:

— Maga ölte meg magát. — A távolba nézett, mintha látomása lett volna. — Mikor gazduram elment az oláhokkal, pár perc múlva visszagyűtt a hadnagy, aki a lovakat elvitte, aztán . . . rátörte Máriára az ajtót, aztán . . .

Mélyen sóhajtott:

— Nem birta elviselni a szégyent!

Dömötör felugrott, a szemei tüzet szórtak, karjait az ég felé emelte, nagyot, végtelen nagyot akart mondani, akkor kinyult teste hirtelen összeroppant s mint a szíven talált madár nehéz sullyal, szó nélkül rázuhant az asztalra.

— Gazduram! — szólalt meg a mindenes halk bátortalansággal, mikor Dömötör még mindig mozdu-latlanul feküdt az asztalon, úgy, amint odaroskadt.

Dömötör felemelte a fejét.

A mindenes kapott az alkalmon:

— Tán jó volna elmenni a harangozóhoz. Csön-díteni köllene Mária lelke üdvéért.

Dömötör lassan kiegyenesedett.

— Menj! — mondta fáradtan.

A sajószögedi esküvő: A nászmenet kijövet a kápolnából.

koltai Tóth Loránt és felesége, beniczai és micsinyei
Beniczky Mária.

A mindenes elsietett a templom felé.

Dömötör Gáspár kiballagott az udvarra. Nyujtózott. Ugy érezte, mintha a hátgerince összezsugorodott volna. Leült a lócára a malomkőasztal mellé. Maga elé meredt. Olyan volt, mintha nem lett volna lelke, mintha nem is történt volna vele semmi, mintha még most is az istállóban nyeritene a két gyönyörű ló; mintha a szoba földjén nem feküdne hideg merevséggel Marostorda legfehérebb arcú lánya, a szépséges Dömötör Mária.

Dömötör lehajtotta a fejét. Portája végén lassu hömpölygéssel morajlott a Maros. Hallgatta... Máskor annyi szép álmot susogott neki... És most?

Vége!

A kiutasítási parancs kiesett a zsebéből, önkénytelenül a kezébe vette és olvasta:

Huszonnégy óra alatt!...

— Hm! — bólintott keserűen. — Miért is maradnék itt?

Megcsuklott a szava:

— Se Mária! Se ló! Se föld!

A szemére rábuggyant a könny:

— Megverték! Engem, Dömötör Gáspárt, a százholdas gazdát!... Aztán elkergetnek, mint a kutyát!

Feje a mellére esett...

A lélekharang megkondult... Ging-gang...

Dömötör Gáspár szive felsajdult, felállt, levette a kalapját, keresztet vetett magára, aztán lassan, lélekvesztetten megindult a Maros felé...

Napfürdőző urak és hölgyek „Brown” olaj (törv. véd.) használatával elkerülik a lesülés összes kellemetlen következményeit és gyönyörű egyenletes barna bőrszint nyernek. Kis üveg 18 korona. Egész nyárra elegendő üveg 40 korona és postaköltség. Főraktár Magyarország részére: The City perfumery Co. Ltd. Budapest, IV., Eskü-ut 5. sz. (Klotild-palota.)

Margaréta haja.

Irta Illy János.

Lázás készülődés folyt otthon. Színházba mentünk. Tízéves voltam és aznap este vittek el engem először a komédiához. Az ócska favázás kisvárosi színházunkat de sokszor bámultam meg tágranyilt gyerekpillantásommal!... Mi lehet ezek mögött az öreg porlepte falak mögött, hogy az emberek olyan sürgés-forgást, kapkodást visznek végbe, ha idejönnek? Mert én még csak ennyit láttam a nagyok mulatságából. De ma este végre engem is elvisznek! Anyám szépen felöltöztetett, reám adta vadonatúj kék matróruhámat a kihajtott fehér gallérral, melyre csak a legszigorubb büntetés terhe alatt volt szabad esnie a legkisebb foltnak is! Kemény gallért is kaptam a nyakam köré, alája az én bodros fekete nyakkendőmet, melyre olyan büszke voltam! Anyám idegesen babrált a ruhámon, szinte éreztem a keze reszketését, ahogy végigvibrál bennem! Elvira nővérem türelmetlenül toporzékolt a tükör előtt... Oh, én tudtam miért van mindez a sok idegesség, lázas türelmetlenség!... Henrik ur is ott lesz a színházban. Az pedig gazdag ember! A főtéren a hűvös, előkelő vaskereskedés az övé, melynek a kirakatában ott pompázik az a sok apró csöngettyű meg harang, pisztoly, szép vadonatúj láncok... Nos, Henrik ur talán el fogja venni feleségül Elvirát... abban az esetben természetesen, ha Elvira elég szép lesz... oh, mert annyit már én is tudok, hogy az emberek csak a szép lányokat szokták feleségül venni!... Minél szebb egy leány, annál gazdagabb férjet kap!...

Mikor elkészültem az öltözködéssel, anyám végigsimította a ruhámat, még egyszer megigazította bodros nyakkendőmet, aztán felugrott mellőlem és Elvirához sietett, hogy drága selyemruháját bekapcsolja. Futtában még odaszórtá nekem:

— Aztán vigyázz a ruhádra és jó légy, különben nem viszünk el többé sehova!...

Egyetlen ember volt, aki a lázas össze-vissza sürgésben-forgásban, készülődésben megőrizte a hideg véré. Apa. A házunkban a félszemű borbély még délután levakarta szép simára az arcát, a fekete ünnepi ruháját pár pillanat alatt magára huzta és már nyugodtan ül a nagy karosszékben és az esti lapot olvassa! Oh, hogy tetszett nekem apa! Olyan volt, mintha ő lenne az egyedüli felnőtt ember ebben a házban. Mintha anya és Elvira is csak gyerekek lennének. Istenem, hisz olyan furcsán viselkedtek, hogy erre kellett gondolnom, ha láttam őket... Anya százszor is végignézte Elvirát, minden oldaláról, igazgatott, babrált rajta, nézte a járását, hogy áll rajta a ruha, ha elindul, ha fordul, ha megáll... én ekkor úgy láttam, hogy anya nem is a saját szemével nézi Elvirát, hanem Henrik ur, a gazdag vaskereskedő tekintetével kuszik Elvira léptei után...!

A Fräulein is velünk jött. Ő a családhoz tartozott. Neki különben is rám kellett vigyáznia. Mintha bizony

HOEPLNER HERM. m. kir. udv. szállító. Alapított 1854.

Csipkék, függönyök, fátolok, himzések, női divatcikkek a legjobb minőségben.

IV., KORONA-UTCA 6. szám.

(Ugyanazon ház, mint előbb Korona-utcai oldalon)

IRÓGÉPEK Irodabutorok, Javitóműhely

ECKSTEIN GYULA irodaberendezési vállalata

Budapest, IV., Párlsi-utca 1. sz. I. em.

Telefon: 126-06.

örökké csinytevésen törném a fejem. Ezek a nagyok igazán furcsák!

Végre elkészültünk. A mama még párszor izgatottan körülfutkosott a szobában, hogy be van-e zárva minden szekrény. Azután elindultunk.

Odakünn hűvös este volt. Elvira arcáról lassan letűntek a piros virágok, csak egy kellemesen ható rózsaszínű árnyéka maradt meg rajta a készülődés lázának. Határozottan szép volt most Elvira. A könnyű, bolyhos fehér estélyi prémből kibukó feje olyan volt, mint egy nagyon szép virág, amilyen nálunk a réten, de még a kertekben sem terem, amilyet csak néha látni a virágkereskedés ablakában a fő-téren. Olyan szép volt az én Elvira nővérem, hogy én gyerekeszettel önkéntelenül arra gondoltam, ha most nem az öccse, hanem Henrik ur, a gazdag vaskereskedő lennék, hát még ma este megkérném apától a kezét, mert félnék, hogy még valaki elviszi az orrom elől.

A színházban ma »Faust«-ot játszották. Henrik ur már ott ült a páholyában. A mellette levő volt a mienk. Elénk sietett. A mamának mély meghajlással csókolt kezét, apának barátságosan megrázta a kezét. Elvirához pedig örömtől sugárzó arccal — én legalább azt hiszem, hogy örült — közeledett. Jól festett Henrik ur is az elegáns fekete szalonkabátban, meg sem látszott rajta most, hogy napközben két krajcárért csigaszöveget árul holmi mezitlábás gyerekeknek a fő-téri tüzletben ...!

Engem szépen odaültettek a Fräulein mellé. Körülnéztem a színházban. Káprázatosan szép volt minden. Az emberek, akiket mindig komor loholásban láttam az utcákon, most ünnepélyes ragyogással ültek a helyükön. És ekkor fájdalmas csodálkozással kellett észrevennem, hogy bizony még az én Elvira nővéremnél is vannak szebb lányok itt a színházban. Ezek már nem is olyanok voltak mint a virágok, hanem olyanok mint az angyalok azokon a szép templomi képeken ... Az én kis gyerekszívem összeszorult, ahogy Elvirára néztem. Lestem Henrik ur tekintetét is. Vajjon nem fog-e szétnézni itt a színházban és ha meglátja a többi szép leányt, akkor is olyan mosolyogva fog-e az én Elvira nővéremmel beszélni? ... De Henrik ur, ha néha nagyritkán le is vette a szemét Elviráról, úgy nézett szét a színházban, mintha üres levegőbe meredne a szeme! ... Megkönnyebbültem. Ugy látszik, mégis csak az én Elvira nővérem itt a legszebb lány! ...

Ahogy felhúzták a függönyt, izgatottságomat kissé lehűtötte az, amit láttam. En valami különös, színes lármás világot véltem feltárulni és mindehelyett egy nagy vaskos könyveivel bibelődő öreg ember ült ott meglehetősen sötétségben. Vajjon mi lesz ebből? Kezdem már kissé unatkozni is. Az érdeklődésem azonban egyszeriben magasra szökött, ahogy a kecskeszakállas csunyaképu ördög libbent be a színpadra. Szerettem volna felsikoltani meglepetésemben. Ráismertem az ördög mély hangjában Vadnai urra, aki mindig hozzánk csatlakozik, ha a Fräuleinnal kimegyünk az akácosparkba sétálni ... Akkor is olyan mélyen bugó a

hangja, mint a gordonkáié. Izgatottan ragadtam meg a Fräulein karját, de ő lecsitított. A szemében különös tűz lobogott, ahogy a színpadra figyelt. Szinte mohón itta magába a Vadnai ur hangját ...

Oh, de mi volt mindez ahhoz képest, mikor Margaréta jelent meg a színpadon. Soha még olyan szépet nem láttam. Még azokban a képeslapokban sem, amelyek apának járnak. Hosszu, gyönyörű uszályos selyemruha volt rajta, az oldalán kicsi gyöngyháztáska csüngött, a ruhája nyakig csukva, a mellén egy kis kereszt omlott le. A fejét olyan kedvesen, olyan félve szegte le a földre, hogy én azt hittem, talán nem is élőlény, hanem egy gyönyörű baba van ott lenn a színpadon ... De a legszebb volt rajta a haja ... Az ő hosszú szőke haja, mely mint egy nagy aranyfolyó omlott le a vállán át a mellére. Titokban belekapaszkodtam a Fräulein karjába. Odahuzódtam melléje. Oh, milyen szép volt ez a leány! Mikor meg énekelve belekezdett a mondókájába, olyan volt, mintha azt a hárfát hallanám, amelyen Breuer ur szokott játszani sátoros ünnepeken a templom kórusán ...

Mikor legördült a függöny, felcsillanó szemekkel, az én gyerekszívem felszabadult mély sóhajával néztem körül a színházban. Olyan volt, mintha álomból ébredtem volna fel ... Oh, milyen fénytelenek voltak most ezek a lányok itt körülöttem ... még az én Elvira nővérem is ... a Fräulein is ... mind ... mind ...

Hazafelé szerettem volna még sokat kérdezni a Fräuleintől, de úgy összebogozódtak az én forrongó gyerekagyamban a gondolatok, hogy egy okos kérdés se jött az ajkamra ...

*

Nem tudtam aludni azon az éjjelen. Az arcom tüzelt. A párnám minden darabját felhasználtam már, hogy lehűtsem vele az arcomat. A fejemet belefurtam az ágy végébe, a lábaimat pedig a fejbáncosra dobtam. Oh, ha most az a szókehu leány fölém hajolna, a haja rámborulna és én megcsókolhatnám a haját ... elaludnék nyomban és gyönyörűt álmodnék ... Vékonyka gyerekkarjaimmal belekalimpáltam a levegőbe, mintha valakit keresnék, valakit hívnék, hogy hófehér hűs kezével megsimogasson ... és elaltasson, mint ahogy egészen csöpp koromban a kövér tót dada a kántáló tót nótával elaltatott ...

Az ablakon bejött hozzám a holdfény, mint egy ezüstpalástba öltözött királykisasszony ... nem ... oh, nem királykisasszony ... Margaréta volt, aki az én kedvemért levetette hosszú uszályos rózsaszínű selyemruháját és ezüstpalástba öltözött ...

*

Minden reggel frissen, nevetve szoktam kiugorni az ágyból. De akkor, azon a reggelen fáradtan keltem fel. Nem izlett a reggeli sem. Anyám rámnézett és az ő finoman kutató szeme észrevette rajtam a levertséget.

— Nem való gyereknek a színház ... Késői hazajövetel ... többé nem viszünk magunkkal ...

Összeborzadtam. Mintha rettenetes dördüléssel valami szép nagy templom omlott volna össze és én a romokból felszálló porfelhőn át sirva néznék gyerekszemeimmel a pusztulásba ... Senkisésem törődött velem tovább. Ők, a nagyok megint beszéltek az ő dolgaikról, a színházról, mely most már igazán cseppet sem érdekelt ... Ahogy beszélt a színésznő, néhányszor még behunytam a szememet, hogy hárfahangjával újra elém kerüljön a szóke copfos Margaréta ... Lecsukott szemekkel még egyszer megcsókoltam a haját, azután szomorura görbült szájjal néztem bele nyitott szemekkel a valóságba, a Vadnai ur vastag hangjával kísért fecsegésbe, a nő zsirosfényű fekete hajára, a petyhüdt arcvonásaira.

A színház hátsó kapujánál megállottunk. Vadnai ur és a feketehajú hölgy beinvitált bennünket, hogy nézzük meg közlelő a sok furcsaságot.

A feketehajú hölgy öltözőjében telepedtünk le. Erős szappanillat áradt szét, mint a fő-téri drogéria előtt, ahol olyan sokszor ácsorgunk mi gyerekek, hogy felszippantsuk az erős parfümszagot ...

A fekete hölgy cigarettára gyújtott. Most még csunyább volt, mint azelőtt az utcán. Pfuj! Egy hölgy, aki cigarettázik! Végignyugtatta a kezét a piperés asztalkáján. Én odavettem a tekintetemet az asztalkára. Egyszerre hirtelen egy kis melegség futott rajtam keresztül. Ott hevert Margaréta tegnap esti hosszú szóke haja! Remegve nyultam hozzá, de a másik pillanatban undorodva dobtam el magamtól ... Száraz, érdes fogású kóc volt ... Egy rongyos kóccsomó ... semmi más ... Üres tekintettel néztem magam elé ... Nem éreztem még a Fräulein ütését se, mely a kezemre hullott:

— Ejnye publi! Nem szabad hozzányulni semmihez! Miféle rend ez! ...

Valami fájdalmasat éreztem, sokkal gyötrelmesebbet, mint a kezemre hullott guvernánt-ütés ...

*

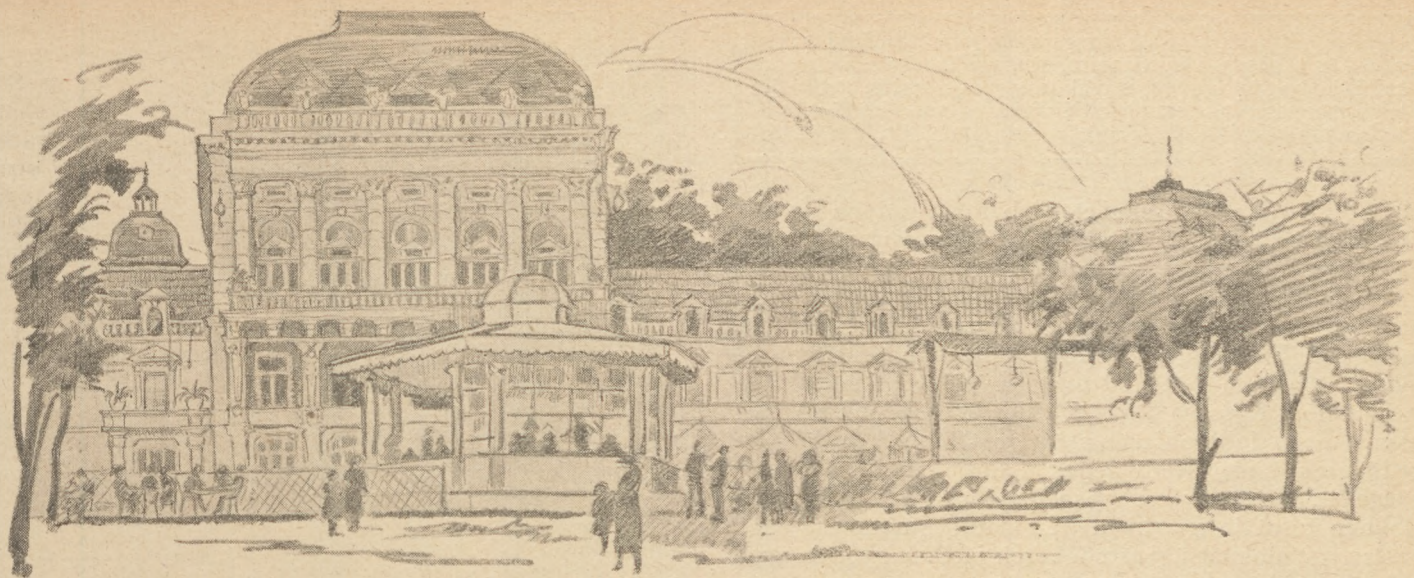
Egy hónap múlva elbucszott a szintársulat. Elmentek más városba. Én az ablakból néztem őket, sok lim-lommal, meg ócska cifrasággal megrakott kocsijaikat. A Fräulein nem jött az ablakhoz. Vadnai ur se a mi utcánkon át hagyta el városunkat. Elvira nővéremnek se volt valami nagy kedve a távozó szintársulatot nézni ... Szomorú volt. Hja, volt is oka rá! Henrik ur, a gazdag vaskereskedő egy héttel ezelőtt vette el a kövér Gruber Nellit, aki korántsem volt olyan szép, mint az én Elvira nővérem, de azt beszélte róla, hogy sok pénze van ...

Szomorúság volt a házban és senkit sem érdekelt a távozó szintársulat. Csak én egyedül néztem a sok fekete, szürke holmit ... gyöngyös rongyokat ...

... A legutolsó kocsiról egy hosszú kuszált kóccsomó csüngött le ... Megfürdött az utca porában, mint a kocsni maga után vonszolta ... Valami hajforrasztó volt ... Ráismertem Margaréta hajára ... Keserűre nyitott szájjal néztem utána ...

Toilettek és fehérneműek kézi géphímzése művészi kivitelben
ZAHRADIL műhímző és rajzterem VI., Király-utca 42. Telefon: 128-31.

Balázs műfűző-specialista
Wien I., Graben 12. Karlsbad Marienbaa
Budapest, IV. ker., Váci-utca 8. szám, félemelet 9. Josefsplatz.

A Lukácsfürdő.

Albári Bereczk rajza.

A Lukácsfürdő.

Az Égisz Részvénytársaság, melyet évekkkel ezelőtt alapított a Magyar Bank, azért alakult, hogy tőkájével és vállalkozásaival az elhanyagolt magyar fürdőügyet szolgálja. Célja azonban nemcsak hazai fürdőhelyek alapítása és üzemben tartása, hanem gyógyszállók, szanatóriumok létesítése is és minden olyan vállalkozás, mely a magyar fürdőélet fellendítésében szerepet játszhatnak. Így övé a svábhegyi fogaskerekű, övé a tátrai villamos, alapított egy yacht-építő részvénytársaságot Balatonfüreden, üzemben tartja a keszthelyi szállodákat, melyekre részletesebb ismertetés keretében még visszatérünk, azonkívül a Svábhegyen és a Balaton mellett nagy kiterjedésű telkei vannak, melyeken fürdőhelyek, szállodák, kertvárosok fognak valamikor emelkedni.

Az Égisz első vezetői Bárczy István és Márkus Jenő, ez a két széles látkörrel, nagyszerű munkabírással és kitünő szervező erővel megáldott szakember. Munkájukat ma még aránylag kis területre szorítja szerencsétlen háboru utáni helyzetünk, de Csonka-Magyarország megmaradt fürdőkinccseit még így is megfelelően kiaknázták. A jövő azonban mindenestre az övék.

Az Égisz legújabb vállalkozásai közé tartozik a Lukácsfürdő, mely Budapestnek eddig is egyik nevezetes szépsége volt. Megfelelő tőke és szakértelem hiányában ez a pompás fürdő nagyon elhanyagolt állapotba jutott a

háboru végén, ma azonban a budai Dunapart legszebb disze; nagyszerű gyógyvize, kényelme, előkelősége európai nevezetességgé avatják.

A kedves és szeretetreméltó Keblovsky Lajos, az »Égisz« egyik igazgatója meghívta »A Társaság«-ot az újonnan átalakított Lukácsfürdő megtekintésére. Örömmel mentünk ki és elragadtatva élveztük a látványokat. Utunk mindenekelőtt Igaly igazgatóhoz vezetett, ki muskátli ablakából rálát az iszapfürdőre, a Lukácsfürdő elsőrangú gyógytavára, ahol a szenvedő emberek egész raja lubickol a remek víz gyógyerejében.

A partról, hova leragyog a Lukácsfürdő újonnan restaurált frontja s egy pompás kert sétány és egy nagyarányú terrasz-vendéglő köszöntik az érkezőt, hűvös kapun át jutunk be az épületbe. Széles, tágas, napsütötte folyosókon keresztül kalauzol vezetónk, mindenütt ragyogó tisztaság, előkelő csend, igazi világ-

városi hűtelhangulat. Itt-ott ismerős arc tűnik fel, a lakók java-része régi ismerős, akik a legnagyobb elégedettségben élvezik az »Égisz« legújabb ajándékát, a modern, világvárosi forgalom és a kor igényei részére átalakított Lukácsfürdőt.

Lépcsőkön le, folyosókon keresztül pompás, világos munkaterembe jutunk, ez már teljesen új építmény, melyben titokzatos csőhálózat hordja, hűti, ontja a gyöngyöző kris-

A Lukácsfürdő női uszodája.

Müllner felvétele.

Ügyvédi vizsgára, jogi alapvizsgára, szigorlatra, állami számvitelre tan. paedagogiai vizsgára, pénzügyi fogalmazói vizsgára kettős könyvvitelre, gimn. és reál. összevont vizsgára, érettségire lelkiismeretesen előkészítünk. Főiskolai és szakvizsgákra jegyzetbérlet vidékre is. **Szontagh szeminárium, IV. Váci-u. 51.**

tályvizet. Hatalmas emeletes beton-tartályba gyülik itt a forrásvíz, onnan csövek továbbítják a vizet a telítőgépekhez, melyek a szénsavat keverik hozzá, innen újabb csöveken át gyöngyözik tovább már a tökéletes ásványvíz és fényes csapokon keresztül zuhog alá az üvegekbe. Ezekben a kánikulai napokban óriási munka folyik itt, naponta 40.000 üveg kristályvíz kerül innen forgalomba. Egészen tökéletes üvegmosógépek zakatolnak a terem jobb oldalán, százszor is kimossák, kiöblögtetik ezek a nagyszerű gépek a forgalomból visszajött üvegeket. A másik sarokban hatalmas vörösréz-tartályokban forróvíz főzi ki a vadonutuj gummi-dugókat, hosszú asztaloknál egyes női kezek játékos gyorsasággal erősítik az üvegekre a dugószerkezeteket, vignettákat, a kész üvegek nyitott ládába kerülnek, kis kocszi röpti őket a teherhordó liftre, onnan rászalad a láda a lift alatt várakozó teherkocsira s már indul is a város felé az üdítő, nagyszerű kristályvíz. Katonás, gépszerű pontossággal zajlik itt a munka s megy minden, mint a karikacsapás.

A tágas fürdőudvaron keresztül átmegyünk a női uszodába, majd a férfiak fürdőjét keressük fel, — Budapest e két legnagyobb nyitott uszócarnokát talán fölösleges is külön bemutatnunk. A tüzes napfényben, a szakadatlanul frissülő vízmedencékben ezek hancuroznak itt naphosszat és a fürdőzők lármája messze beharsog a budai csöndbe. Az udvaron türelmesen várnak kabinra a későn érkezők, az uszócarnok körül három emelet magasságban futnak a kabinok s minden tele van. A harmadik emeleti napfürdőről barnabőrű hölgyek mosolyognak alá, egyik-másik sikoltva veti le magát a trambulinról, élet, mozgás, szakadatlan zivaj és kacagás hullámozik naphosszat a víztükrök felett.

Pompás villásreggelit szolgálnak fel a gyönyörű új parti terasszon, hol esténként a Pesten nyaralók nagy tömege hűsöl és vacsorázik katonazene mellett, — aztán keresztülvágunk a fürdő mögötti uttesten s megnézzük az ugynevezett »tó-kertet«, a fürdők forrását. Festői

A Lukácsfürdő férfi-uszodája.

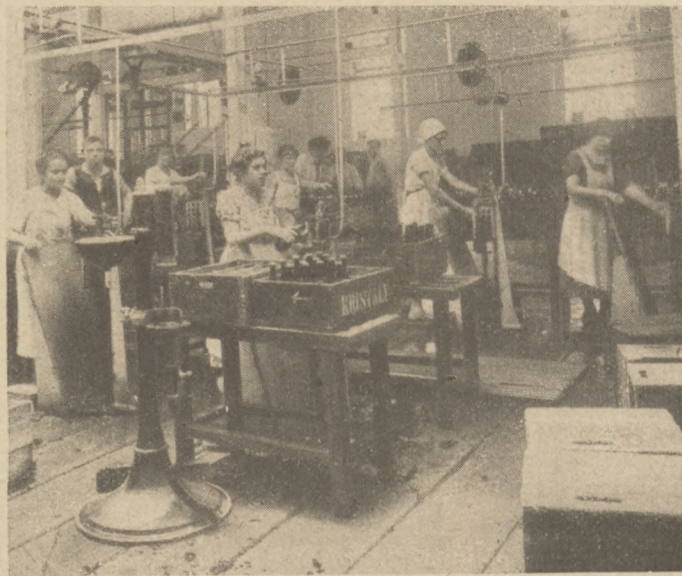
Müllner felvétele.

kert tárul ki előttünk, középen álmódó tóval, melyet elborítanak a vizirózsák. A parton és a hegyoldalban nagyszerű virágkertet, üvegházak, szegfügyak. S a forrásvíz szakadatlan zuhog keresztül az uttest alatt a fürdőmedencékbe.

A Lukácsfürdő új vezetése alatt a tavasz óta áll a közönség rendelkezésére. A szállodaépületet kívülről restaurálták, a szobákat újra tapétázták, festették, a külső átalakítási munkák pedig még most is folynak. Hickisch Rezső műépítész művészi gondja, hogy a különböző stílusú építkezéseket külsőleg összehangolja, most ezen dolgoznak, valamint új fürdőépületet is emelnek az udvar felé. Mindez azonban egyáltalán nem zavarja azt a végtelen kellemes összbenyomást, melyet a látogató már most a fürdőről nyer s bátran megállapíthatjuk, hogy a gyönyörű Lukácsfürdő régi gyógyereje teljében s új külső köntösében egyike ma a főváros legszebb látványosságainak s az »Égis«-é az érdem, hogy ezzel a világvárosi igényeket is kielégítő fürdőszállodával megajándékozta Budapestet.

A munkaterem, ahol a kristályvizet töltik.

Müllner felvétele.

Budapesti szanatóriumok és gyógyintézetek:

Rheuma, ischias, csont- és ízületi bajok utókezelése. ZANDER-gyógyintézetben. Semmelweis-utca 2, Kossuth Lajos-utca sarok
Jelentkezés előtt forduljon kezelőorvosához

ASTHMA

Gyógyintézet-Inhalatorium
tüdőcsucshurut, rekedtség, tüdőtagulás stb. kezelése. VI., Andrásy-ut 87.

Svábhegyi Liget-Szanatórium

klimatikus diétás gyógyintézet, bel- és idegbetegtek részére.

Bőrgyógyítás és orvosi kozmetika

Dr. Justus kórh. főorvos intézete, IV., Ferenc József-rakpart 26.

A Társaság

A Társaság felelős szerkesztője hétfőn, kedden és szerdán d. e. 11-től 1-ig található a szerkesztőségben (IV., Muzeum-körút 1, IV.).

*

Cimlapunkhoz. Beretvás Karola, Beretvás Jenőné Semsey Karola leánya, szerepel mai számunk hátsó cimlapján. A sikerült fénykép Holenia László volt sárosmegyei főszolgabíró eperjesi műintézetéből került hozzánk. A megszállott területek tisztviselőinek ott maradt része új foglalkozást és új keresetforrást tud találni. Így lett Holenia amateurból is hívatásos és népszerű fényképész.

*

A társaságból. Julius 21-én A Társaság fényképésze nagy munkában volt Sajószögeden: koltai Tóth Loránt földművelésügyi miniszteri titkár esküdött itt örök hűséget Beniczky Mártának s az előkelő nászt mai számunkban több felvételben örökitjük meg. Az esküvőn részt vettek: Beniczky Aladár cs. és kir. kamarás és felesége, Gidófalvy alezredes és felesége, Semsey József cs. és kir. kamarás és felesége Melczer Dóra, dabasi Halász Bálint, Melczer Lila, Mándy Zoltán, Mándy Zoltánné, Hanzély László, Duka Mária bárónő, Beniczky Andor, Strada Irma, Fabinyi Tibor, László Irma, Melczer Béla, Naredik Klára, Fekete Bertalan, Darányi Mária, Lukács Béla, Hunkár Lila, Zsedényi Béla, Semsey Mária, Erzsébet és Ilona, Hunkár Dénes és Béla stb. Az esketést Zabráczky egri kanonok végezte.

Nyári hireink legelőkelőbbje a balatonföldvári Anna-bál, melyet Julius 30-án tartottak meg a Balaton-Clubban a legnagyobb sikerrel. Az egész fürdőközönség és a környéken nyaralók színe-java megjelent a táncestélyen, melyet József Ferenc főherceg nyitott meg Széchényi Hanna grófnővel. A fiatal fenség kiválóan kivirradt a legszorgalmasabb táncosa volt a bálnak, melynek sikere Miakich Károly érdeme, ki fáradhatatlan kedéllyel rendezte a mulatságot. Bál után hajnalban nagyobb társaság cigányzenével a strandfürdőbe vonult, hol vidám vízi-labdázás kezdődött.

A balatonföldvári Anna-bálon megjelentek: József Ferenc kir. fenség, gróf Csáky István, herceg Esterházy Pál, herceg Esterházy Antal, herceg Esterházy Mária, herceg Esterházy László, gróf Széchényi Emil és családja, gróf Széchényi Imre, Erbach hercegné, gróf Károlyi Fruzsina, özv. Vorosits grófné, gr. Khuen-Héderváry Károly, gr. Pejachevich Márk, gr. Zichy Ödönné, Bethlen Irma grófnő, gr. Wenckheim Lajos, gr. Sigray Antal, báró Orczy Lőrincz, gróf Somsich László, gróf Károlyi László, gróf Bethlen Aladár, gróf Csekonics Sándor, Belitska Sándor és családja, Heinrich Ferenc és családja, Hegyi Dezső és családja (1500 K felülfizetés), dr. Kepes János és családja, dr. Pattantyús-Ábrahám János, dr. Petzrik Jenő és felesége, Shvoy István ezredes, báró

Inkey József és felesége, Kollerich Pál és felesége, dr. Brodszky Dezső és családja, Szűts Sándor őrnagy, Csicsery Zsigmond altábornagy és felesége, Hedry Sándor, Hegedűs Sándor és családja, Palugyay Antal (1000 K felülfizetés), Damaszkín István, dr. Rausch Zoltán és felesége, Inkey Zsigmond és felesége, Bibó Kálmán és felesége, dr. Bukovinszky Péter, báró Ghillány Lászlóné, Görgey István, Madarassy Endre és felesége, Kosits János és felesége, Avarffy Elek, Sebestyén Ödön, Oroszy Géza és felesége, Szuppán Agost és felesége, dr. Kováts Elemér, Szabó Nándor, Péntek Zoltán, Szunyogh Gábor és felesége, Perczel Tibor és felesége, Sárközy Ferenc és felesége, Gecseő Sándor és felesége, Bánó Iván és felesége, Kacsokovits Manci, Kacsokovits Gyula, bisztrai Farkas Imréné és leányai (100 K felülfizetés), dr. Rausch Géza és felesége, Chrambach F. K. és felesége, Konkoly-Thege Gábor és felesége, dr. Badits Aurél és felesége, dr. Tauffer Gábor, Kienast Ferenc és felesége (50 K felülfizetés), Farkas Ödönné és leánya, Ujj György, Stein Rudolf, Matazovszky István és felesége, Álgya-Pap Sándor és felesége, Ury-Mally Alfons és felesége, Beéri-Balogh Gyula és felesége, Bellatini Braun Géza és családja, Unger Tibor és felesége, Hoór Hajna, Csethe Józsefné, dr. Rákossy Tiborné, dr. Kasselik Endre, dr. Burger Árpád és családja, Saárossy-Kapeller Oszkár, Horánszky Irén, Lukács Károly, Szerémy Irén, Sárközy Gyula, gr. Zichy Rezső, Eckhardt Ilka, Betegh Sándorné, Orczy Mária.

A balatonföldvári fürdőélet egyébként most éri el delelőjét. A vízben állandóan nagy multságok rendeződnek, motor- és yacht-kirándulások napirenden vannak. Mult héten Álgya-Papp Sándorékhoz rándult ki nagyobb társaság Lellére, köztük József főherceg, József Ferenc főherceg, Belitska Sándorék stb. A nyaraló hölgyek közül a fiatal fenség állandó társaságához tartoznak Belitska Baba, Orczy Mária, Mihályffy Dezsőné, Szunyogh Gáborné stb. Most érkeztek Földvárra Balaton-Füredről Cséry Lajosék s a Balatoni express minden

Részlet a Lukácsfürdő tó-kertjéből.

Albári Berezck rajza.

Szirmay Gabi grófnő.

Heitler felvétele.

járatával új és új vendégeket röpit a gyönyörű fürdőhelyre.

Még egy nyári hirt hoz a pósta:

Fényesen sikerült kerti ünnepséget rendezett a gombai ur társaság folyó hó 16-án a pestmegyei *Gombán*. Már a kora délután érkező vendégek Szemere Hubáék ősi kuriájában gyülekeztek uzsonnára, hogy ezután a Tahy-kastély régi hársai alatt folytassák a mulatságot világos reggelig. A pompásan sikerült ünnepély háziasszonyai Ángyán Béláné, Bárczay Gyuláné, Biró Lajosné, Szemere Györgyné, Szemere Hubáné, Tasnádi Szücs Lajosné, özv. Tahy Lajosné voltak. Résztvettek a mulatságon: Bárczay Ida, Biró Mária, Majthényi Ilona, Szemere Annie, Katinka, Klára, Magda és Márta, Ángyán Béla, Benkó Imre, gróf Csáky, Jalsoviczky Sándor, Tibor és Zoltán, Magyary-Kossa István, Magyary Zoltán, Majthényi Miklós, Makay Pál és István, báró Pongrácz, báró Rudnyánszky Imre, Sigray István, Sréter Iván, Ujfalussy.

Eljegyzés. itj. Bezerédj Dénes t. huszárfőhadnagy, bezerédi Bezerédj Dénes és neje, néhai enyedi Jankó Irma fia eljegyezte Chernel Mária, néhai chernelházi Chernel György cs. és k. kamarás és neje uzoni Béli Elise leányát Rábahidvégen 1921 július 24-én.

Házasság. Sacy von Blondel, a berlini Progress filmgyár művésznője, folyó hó július 28-án Berlinben házasságot kötött Gerőffy István Bélával, a magyar filmjei révén ismert filmrendezővel, ki jelenleg a berlini Progress filmgyár rendezője.

*

Balaton Sporthét. A szeptember hó 3—9-ig nagybányai Horthy Miklós kormányzó ur ő főméltósága védnöksége alatt Balatonfüreden, Balatonföldváron és Siófokon rendezendő Balaton Sporthét előmunkálatai serényen folynak a Királyi Magyar Automobil Clubban. Tiszteletdíjakat adományoztak eddig: a m. kir. honvédelmi miniszter, a m. kir. kereskedelemügyi miniszter, a m. kir. földmivelésügyi miniszter, Veszprém vármegye közönsége, Zala vármegye közönsége, a Királyi Magyar Automobil Club, a Királyi Magyar Yacht Club, a Magyar Evezős Egyletek Országos Szövetsége, Krausz Simon elnökgazgató, lovag Wahl Oszkár, a Tauril Pneumatik r. t., a TÉBE. Az előjelek után ítélve a Balaton Sporthét nagysikerűnek ígérkezik. A sporthetet végignézi a kormányzó ő főméltósága családjával, ugyszintén részvételüket bejelentették az ország előkelőségei és a sportegyesületek vezetői majdnem teljes számban. Jegy- és lakás-előjegyzéseket elfogad a Központi Menetjegy-Iroda Budapest, V., Vigadó-tér.

*

Szerellem és emlék. Nem tudom, a sors kegyeltje, vagy a sors mostohája-e, irigylésünkre, vagy szálmunkra méltó-e Remethey Dezső, aki erős lírai tehetséggel s minden külső és *belső* hatásra a legérzékenyebb szeizmográf gyanánt reagáló lélekkel megáldva (vagy megverve), fejlődésének kibontakozása kezdetén belesodródott egy olyan világhatalmasztrófába, mely őt, eseményekben túltömör év alatt megizlettetett vele egy emberéletre való örömet s talán két emberéletre való borzalmat és keserűséget. Ezt az erőszakolt fejlődést kevésbé izmos tehetség nem is bírta volna el és össze-roskadt volna alatta; Remethey erős szubjektivitása felfogta a hatásokat s mindegyikből hasznára fordította azt, ami költészetének megtermékenyítésére szolgálhatott. Hajlékony tehetsége hozzásimult az események és benyomások örült rohanásához s fejlődése felvette azok tempóját.

Innen van, hogy az érzelmek és kifejezések természetyszerű s minden kezdőnél fellelhető dadogását csak első, diákosan kedves és félénk szerelmi dalaiból érezzük ki. Művészi formára való törekvése, helyes érzelme hamar kilöki a zavaró disszonanciákat s már a legelső dalok közt olyan minden tekintetben mesteri, minden sorában költői hangulatfestést találunk, amilyen a »Valami vonz« című költemény. Jelentős költői tehetség műve ez a kötet s egész kétségtelen, hogy a fiatal költőről még sokat fogunk hallani. Költészetének nem utolsó előnye a művészi formatökély, mely különösen szonettjeiben meglepő. Igaz érdeklődéssel várjuk Remethey legközelebbi kötetét, mert a »vieux style« és a modern költészet áthidalóját sejtjük benne.

Zoltán Vilmos.

*

Hempel Frida Amerika legkiválóbb ének művésznője, aki 2500 dollár (több mint félmillió koronát) honoráriumot kap esténként, eredeti (Original) „Grammophon“ hanglemezen meghallgatható Sternberg királyi udvari hangszergyár Rákóczi-ut 60. sz. „Grammophon“-osztályába.

*

Kováld fest, tisztít. Telefon: József 18-00, József 15-71.

HIDEG SZÍVVEL.

Veled szeretnék kézenfogva járni csak,
poros magyar határon,
veled szeretnék a vonatra várni csak,
mely tűnik, mint az álom.

Veled szeretnék édes álmodni még,
mely messze fújna, Pestre,
ó, mindent, mindent, csak nem hazamenni még,
ha száll a langyos este.

A kis kapuban bársony percig állni csak,
jaj, meg ne lássa senki
és aztán hosszú éjszakára válni csak
és mégis hazamenni.

És évek múltán vőfélyné egyszer lenni még,
hideg szívvel, halottan
és egy észvesztő lakodalomba menni még
a tarka-barka bottal.

Örözt boroktól azért is kedvre gyűlni csak
és inni, inni győzve...
a kiskapun titkon kifordulni csak
a hétfájdalmas őszbe.

*

Talán a szívem utánad húzni tudna még,
mint darvak őszi csendben,
talán a lábam szekered után futna még,
mely úgyse vesz föl engem.

SZEGEDI ISTVÁN.

VADÁSZDAL.

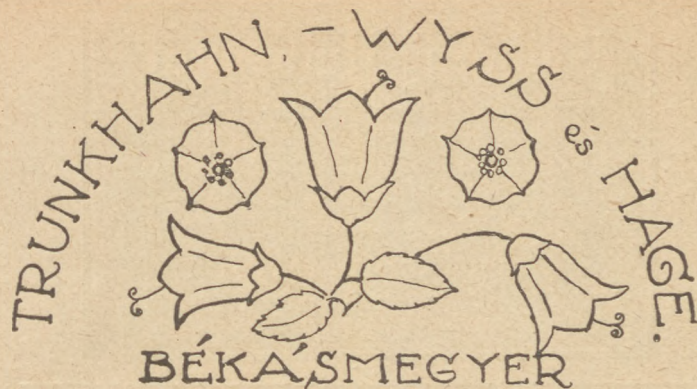
Már dértől hull a lomb, az erdőn messze látni,
A tiszta ég derült s a nagy határ
Mienk, ameddig csak belát a szem.

Pajtás! ma hosszan zengjen az a kürt,
Mikor a völgyben indulsz a kutyákkal,
Hadd visszhangozzon a tarkói hegy
S rezegve szálljon a levél a fákról.

S amíg a falka csengő hanggal indít,
A tölgyfándl a száraz fűre dölve
Hadd álmodozzam el, hogy itt pihent
Egy ősem is talán, — a multba révedezve
A lombja-hullott nagy hegyek felett, —
Mig zsákmányát: a vén, mogorva kant
Szükölve nyalták nagyfüllű kutyái.

S ha csengve jó felém a hajtás hangja;
Ha zörren ott a lomb és döng a föld;
A puska dörren és a füstön át
Az őzbak gyöngyöző agganca villan,
Hadd tudjam: még a régiek vagyunk,
S nem húzunk únot, zsiros lakomán,
Mit szolgálteknek terít az élet;
Mibennünk él a szabad, ősi vér,
Kik éltet adni s elvenni születünk.

UJFALUSI LÁSZLÓ.

KERTEK, PARKOK

LÉTESÍTÉSE.
FAISKOLA.
RÓZSAISKOLA,
PERENNÍUM.

Két novella.

Irta Zsoldos László.

A jövő.

Tizenöt évvel ezelőtt még csak afféle csitri leány volt a szép Lázár Ilona. De azért már akkor szerelmes volt bele az egész hetedik osztály.

A sok ártatlan és ártalmatlan diákudvarló közt volt egy lógós. Akit senki sem vett komolyan. Egy oláh származású szegény fiú, aki a zsvajban többnyire félrehúzódott a nagy ebédlő valamelyik szögletébe és a gondtalanul nevetgélő, vagy csacsogó Lázár Ilonka bájos pofikáján bámészkodott. Minden vasárnap délelőtt, egészen a nyári szünideig, amikor hazament Lugosra a szüleihez; de vakáció után, a nyolcadik osztályban, megint tovább, minden vasárnapon. Most már azonban nem a teljes iskolaéven keresztül. Csak karácsonyig. Mert két nappal karácsony előtt, amikor a szép szöszeke Lázár-leány éppen egy kézimunkaüzlet kirakata előtt álldogált a havas belvárosi utcán, egyszer csak (biztosan sejtette, hogy erre jár) szinte loppal odasompolygott hozzá a nyurga oláh nyolcadikos.

— Kezét csókolom, Ilonka, — sugta a fülébe afféle diákmódon.

A leány riadtan fordult feléje:

— Jé, maga az, Tódor? ... Mit keres erre?

— Mit keresek? — ismételte a kérdést a nagy gimnázista. — Izé... majd megmondom, Ilonka...

S aztán, amikor melléje szegődve, kamaszos esetlenséggel kisérgette a hol bosszuságában, hol zavarában neki-neki piruló gyereket, ki is bökte neki, hogy mit keres az Ilonka oldalán: a boldogságát, a jövőjét, a feleségét. Igen, igen!

— De ilyen inzultus! Hogy lehet valaki ennyire ostoba! — gondolta magában felháborodva a leány és csipősen vágta szemébe a szerelmes kamasznak:

— Mondja Tódor... izé... Babesku! Maguknál ott Lugoson vagy hol, égig nőnek a hegyek — és hideg gunnyal villantotta rá a fehér fogsorát, — hogy ilyen dolgokat beszél nekem?

Az oláh fiú pillanatig elsápadt.

Az eredeti (Original) „Grammophon“-beszélőgépek és művész-hanglemezek („iró angyal“ és „kutya“ védjegyekkel) magyarországi képviselője:

STERNBERG

királyi udvari Hangszer-Gyár

VII., Rákóczi-ut 60, saját palotájában

Cologne Ambroyal
 Országmódra készült
 ambroyal kölnivíz különlegesség
 Kapható elsőkelő illatszereszeknél, gyógyszertárakban
 és drogueriákban.
 Forgalmazó:
Lengyel György és László
 illatszereszeknél
 Budapest, VI. Nagymező-u. 20. sz.

— Jegyezze meg a szavát, Lázár kisasszony! Cine mintye! — s dühös kalapbillentéssel, szó nélkül hagyta faképnél a mérgében pipacsörös leányt.

Másnap a Babesku-fiu a nyolcadik osztályban kapott a Lázár-gyerektől két hatalmas nyaklevest és három nappal később a tanári kartól consilium abeundi-t. Áztán úgy eltűnt, hogy még az Ilonka gyerek is elfelejtette.

Csupán később, asszony korában jutott némelykor eszébe az oláh legényke. De ahogy így meg-megjelent az emlékezetében, a háboruba ment ura után sóvárgó szép, szőke fiatal asszony sohsem az ebédlő sarkától melán rábáméskodó Tódort látta, hanem egyformán és mindig csak a sötét tekintetű »cine mintye«-t.

Vörös Tihamérné (mert az lett a Lázárék csitri Ilonkájából) Kolozsvárt élte az ura szüleinél. Nem mozdult a városból az oláh megszálláskor sem, mert még mindig, mindig hazavárta az urát. Pedig már másfél esztendeje hir sem jött felőle. Már mindenki halottnak hitte a daliás tüzérfőhadnagyot: csak ő nem, az özvegy. És a hatéves kicsi Tihamér. Ők ketten a kétségek minden poklán keresztül is életben tartották a drága, jó apukát. A Sétatér-utcában laktak, kertjük alatt rohant, mintha menekülni akart volna ebből a retentő világból, a Szamos. A kert tövében kecses fürdőház állt ki a vízből, melynek sebes sodra fölött vastag kötél feszült át a tulsó partra, hogy belefogódzhassék, aki fürdik.

Szép nyári alkonyat volt, napsütés után ilyenkor szinte langyos a víz és Vörösné a kis Tihamérral lement fürödni. Csak egészen a folyó szélén állott, térdig az acsarkodó habok közt, mert két kézzel kellett fognia a fucskát, aki, gyerekszokás szerint, minduntalan hancurozni próbált a vízben. Ahogy így fürdőruhájában a folyó fölé hajolva a tulsó parttal szemközt állott s szőke kontyán táncolva szaladt keresztül a lombokon áttörő napsugár aranycsikja, hát gyönyörködő szemmel igazán el lehetett volna nézni sokáig, olyan igéző volt.

— Jaj beh jó! Mégegyszer, anyus! — viháncolt a gyerek s a szép Vörösné újra meg újra bemártotta nyakig a vízbe a kézzel-lábbal paskoló kis Tihamért.

Egyszerre (hisz' az asszonyoknak erre külön érzékük van) végigbízsergett rajta valami: megérezte, hogy a lakatlan, tulsó kertből nézi valaki. Átpillantott. A következő lélegzetvételben megrázkódott, ösztönszerűleg egészen magához húzta a fucskát és kiegye-

nesedve nézett egy szemhunyorításig farkasszemet az oláh tiszttel, aki kardjára támaszkodva, kidülledt szemmel állt odaát a tulsó kertben, a zöld cserjék között:

— Babesku — rebegte magában elfuló lélegzettel s a sértő és kegyetlen viszontlátásnak ebben a szégyenteljes pillanatában a »cine mintye« emlékezetétől mintha egy egész rombadólt világ zuhant volna végig a lelkén: most már érezte, tudta, megértette, hogy az ura nem él.

Babesku szalutált és vágyó tekintettel egy lépést tett előbbre. Ilona pedig valami ellenállhatatlan, meg nem fékezhető, fájdalmas szenvedélytől elragadtatva, felkapta a kis árva Tihamért s a gyűlölet és átok sirásával kiáltotta át a tulsó partra az oláhnak:

— Hát cine mintye, Babesku! Hahhá, de csak az apák haltak meg... A fiuk — élnek!

S vízcseppektől ragyogó, kinyújtott szép, fehér két karjával magasra emelte a kalimpáló kis fiut. A jövőt.

A vérző térkép.

Balaton-Szabadi, július.

Kedves jó Anyukám!

Ne tessék rám haragudni, hogy még csak most irok, holott már negyedik napja vagyok itt a Zsófia-szanatóriumban, de higye el, drága jó anyukám, hogy eddig még igazán nem tudtam időt szakítani a levélírásra. Reggel fölkelünk, mosdunk, imádkozunk, megreggelizünk (jó tejecskét nagy karéj fehér kenyérral vagy foszlós kaláccsal), aztán csoportonként (hálóterem szerint) kimegyünk mindnyájan a partra s ott mosóruhában végigfekszenk mindnyájan a pompás, meleg főnyenyen és alapos napkurát veszünk. A csoportvezető kedves testvér kommandiroz, hogy:

— Hanyatt feküdni!...

— Hasra feküdni!...

— Jobbra fordulj!

— Balra fordulj!

Ugy, hogy pár nap múlva már én is olyan barnára sülök le itten, akár a cigány. Napkura közt ropogós, szép magyar nótákat dalolunk; mikor aztán már föl szabad kelniünk a földről, akkor játszunk, futkosunk, hancurozunk a parton s végre tizenegy óra felé:

— Hurrá! — az egész gyermekcsereg berohan a Balatonba. Jaj, mily nagyszerű ez, kedves jó anyukám!

Fürdés után ebéd, ebéd után pihenés a besötétített szobában az ágyban, aztán uzsonna, játszás, hat óra után vacsora és lefekvés. Hát tessék megmondani, mikor irjak, anyukám, mikor reggeltől estig ilyen sok a dolgom?

Pedig igazán már mindjárt másnap reggel akartam irni. Mert első éjszaka olyan furcsát álmodtam, hogy még. És mivel azt hallottam anyukától, hogy amit idegen helyen első éjjel álmodik valaki, az beteljesül, hát rögtön meg akartam irni az álmomat: tessék megmondani, anyukám, hogy ugy-e beteljesül?

Azt álmodtam (de ne tessék kinevetni, hogy szünetidőben ilyent álmodom), hogy iskolában voltam és bent ültem a padban. Istenem, de milyen különös iskola volt ez! A padok csupa összelőtt meg leégett házakból és a vagonlakók vagonjaiból voltak egymáshoz tolvá, meg ágyakból, amelyekben betegek feküdtek, mankókból és műkezekből, meg múlákból, ami-

Réz-, vas-gyermekágyak, gyermek-kocsik, réz- és vasbutorokat
 gyári áron szállít
Klein Gyula és Tsa vasbutorgyára, VII., Dob-utca 58 (Erzsébet-körút mellett). — Ujjáalakítások és javítások elvállaltatnak. Telefon: József 131-98 és 69-52.

Automobil - Motorkerékpár - Kerékpár
 szakszerű javítása, autogénhegesztés, gummivulkanizálás, zománcozás, nikkelezés. **Danziger László**, mechanikus. Üzlet: IX., Lónyay-u. 48. Tel.: József 40-55. Műhely: IX., Lónyay-u. 25. Tel.: József 23-81.

ket nappal félkaru-féllábu nyomorékok viselnek; az utolsó padsor pedig éhezők emberekből és gyerekekből rovádott össze, akik mind négykézláb álltak, mint a pad, vagy asztal, és úgy kereszték a földön az ételhulladékot; amit azonban a gazdagok a kutyáknak vetettek oda, nem nekik. Ez volt a legborzasztóbb.

Az eleven padok nyöszörögtek és sirtak és átkozódtak, és én a többi leánnyal rémülten ültem köztük a padban, mert úgy éreztük, mintha minden jajszó és átok minékünk szólna. És segíteni szerettünk volna rajtuk és tudtuk, hogy nem birunk, mert még kicsik és tehetetlenek vagyunk.

És akkor bejött a tanitónéni, fölült a katedrára, amelyik fájdalmasan nyögött alatta és a tanitónéni megszólalt:

— Földrajzóra következik. Lakatos Fáni, gyere ki a táblához és mutasd meg rajta Magyarország térképén, hol van Kolozsvár.

Kimentem a táblához és félve böktém ujjammal a térképen Kolozsvárra. Hirtelen melegséget éreztem az ujjam hegyén és elrántottam a térképről. Ujjam hegye véres volt, a Kolozsvárt jelző kettős karikából piros magyar vér csepegett és lassan szivároghva csurgott végig Erdély térképén.

— Most mutasd meg, hol van Kassa, de a másik ujjaddal!

Ez az ujjam is véres lett s most már Kassából is csurgott a vér.

— Mutasd meg Temesvárt! Ujvidéket! Pozsonyt! Aradot! — parancsolta egymásután komor tekintettel a tanitónéni.

És minden ujjam véres lett s vér csurgott végig az egész térképen.

Az eleven padok fájdalmasan nyögtek, a mankók és műtagok felemelkedtek és átkot kopogtak. Az összelőtt, rombadőlt házakból kimozdultak a téglák és helyükön nyílt sebhelyek látszóttak. Az éhezők a padlót feszegették, nincs-e alatta ennivaló, a betegek és bénák erőlködtek, hogy talpra álljanak. A menekültek vagonjai megreccsantek és egymáshoz ütődtek, mint tolatáskor szoktak.

Én hol ujjam véres hegyét néztem, hol a vérző térképet és elkezdtem borzasztóan sirni. És a többi lányok is borzasztóan sirtak és a tanitónéni is sirt és ekkor a katedra mögött egyszerre csak megmozdult a falon a kis feszület, leszállt a szögről, amelyiken idáig függött s széttárt karjával, mintha szárnyain szállna, libegett felénk a síró tanteremben a keresztre feszített Jézus Krisztus. És fölöttünk lebegve tulvilági hangon rebegette:

— Föltámadunk! Föltámadunk!

Nyjinszkyné Pulszky Romola gyermekével.

Landau műterem felvétele.

Fölébredtem. Elmondtam az álmomat a kedves testvérenek. Azt felelte, hogy ez Magyarországra vonatkozik. Elmondtam a doktor bácsinak, az is azt válaszolta. Elmondtam napkura közben a lányoknak: ők is ugyanezt felelték. A lányok elmondták a fiuknak, azoknak is ugyanaz volt a válaszuk. Föltámadunk, föltámadunk! S azóta ezt leheli ránk vérforraló sugarával a nap, ezt regéli a holdvilág és ezt susogják a fák és a gyönyörű Balaton. Hogy Magyarország nem vérzik hiába s: föltámadunk, föltámadunk!

Ugy-e beteljesedik, ugy-e igaz, drága, egyetlen kis anyukám?!

Felelős szerkesztő: dr. ENDRÓDI BÉLA.

Kiadótulajdonos: »A Társaság« lapkiadóvállalat.

Szerkesztőség és kiadóhivatal IV., Muzeum-körut 1. IV. emelet.

Telefon József 55-40. Hivatalos órák d. e. 10-1-ig.

Nyomatott Pápai Ernő műintézetében Budapest. — Telefon 127-05.

REFRACTIO
SPECIALIS
LÁTSZERÉSZETI INTÉZET
IV., SZERVITA-TÉR 6

Robes, Manteaux Tailleur pour Dames

Maison Mautner

angol es francia nőruha-különtegeességek divattermei

Budapest, Belváros, IV., Váci-utca 17.

Telefon: 159-52.